

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
helsinki.hao@oikeus.fi

Asia:

Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle kunnallisvalitusta koskevassa asiassa koskien Kirkkonummen kunnan metsäohjelman päivittämistä, kv-päätös 19.5.2025 § 48, josta valittaja on tehnyt valituksen.

HAO Diaarinumero: 4268/03.04.04.04.24/2025

Valittaja ja valittajan prosessiosoite:

Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry.
c/o Laura Räsänen, puheenjohtaja
Tinanpellontie 61
02430 Masala
puh. 050 4389795
laura.rasanen@sll.fi
www.sll.fi/kirkkonummi

Lausunnon antaja: Kirkkonummen kunnan kunnanhallitus

Yhteystiedot

Kirkkonummen kunnan kirjaamo
Osoite: Ervastintie 2, PL 20, 02401 Kirkkonummi
Puhelin: Vaihde 09 29 671, kirjaamo puh. 040 836 7769
Sähköposti: kirjaamo@kirkkonummi.fi

Yhteyshenkilöt Kirkkonummen kunnassa:

Toni Keski-Lusa, infrapalvelujohtaja, puh. + 358 50 414 0615

Taija Rönneberg, kunnanlakimies, puh. +358 46 8773 007

sähköposti: etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

Kirkkonummen kunnan vaatimukset Helsingin hallinto-oikeudessa

Kirkkonummen kunta pyytää kunnioittavasti, että Helsingin hallinto-oikeus hylkää kunnallisvalituksen.

Perustelut

Kirkkonummen kunnan näkemyksen mukaan valituksessa ei ole kunnallisvalitusperusteita. Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että 1. päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2. päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai 3. päätös on muuten lainvastainen. Valittaja on vedonnut omassa valituksessaan nimenomaisesti siihen, että kunnanvaltuuston päätös 19.5.2025 § 48 on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se on muutoinkin lakien vastainen.

Kirkkonummen kunnan näkemyksen mukaan kunnanvaltuuston päätös 19.5.2025 § 48 ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä eikä se ole lakien vastainen (kuntalain 135 §). Asian valmistelu- ja päätöksentekoprosessi ovat edenneet johdonmukaisesti ja voimassa olevien lakien ja Kirkkonummen kunnan hallintosäännön mukaisesti. Asian käsittelyprosessin (valmistelu- ja päätöksentekovaihe) aikana ei ole tapahtunut menettelyvirheitä.

1. ASIAN TAUSTAT

Metsästrategian tarpeellinen päivittäminen

Kirkkonummen kunnanhallitus on yhdyskuntatekniikan lautakunnan esityksestä käynnistänyt metsästrategian päivittämisen päätöksellään 9.11.2020 § 394. Uusi Kirkkonummen kunnan metsästrategia eli metsäohjelma on koskenut Kirkkonummen kunnan omistamia metsiä. Kunnanhallitus on asettanut metsästrategian päivittämiseksi työryhmän valmistelevaan strategiaa. Kirkkonummen kunnan uusi metsästrategia-luonnos liitteineen on ollut nähtävillä 1.12.2023-19.1.2024 ja sitä on voinut kuntalaiset ja eri sidosryhmät kommentoida vapaasti. Kirkkonummen kunta on myös pyytänyt lausuntoja Kirkkonummen kunnan eri yksiköiltä kuten esimerkiksi sivistyspalveluilta, kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluilta ja ympäristönsuojeluyksiköltä.

Tarkennuksena todetaan, että metsästrategia ja metsäohjelma käytännössä tarkoittavat samaa asiaa.

Metsästrategia-luonnokseen saatiin yhteensä 46 palautetta ja lausuntoa. Lisäksi nähtävilläolon aikana Kirkkonummen kunta on järjestänyt kuntalaistilaisuuden 10.1.2024, jossa on ollut mahdollisuus antaa palautetta nähtävillä olevasta metsästrategiasta. Todettakoon, että osa palautteista on kohdistunut muihin kuin Kirkkonummen kunnan omistamiin metsiin. Annetuissa palautteissa on muun muassa kritisoitu metsästrategian ja liitteiden ristiriitaisuutta. Kommentteja ja kritiikkiä on myös tullut asiasisällöstä. Kirkkonummen kunnan metsästrategiaa on muokattu saatujen palautteiden perusteella, jotta se pyrkisi vastaamaan mahdollisimman hyvin kuntalaisten ja eri sidosryhmien odotuksia Kirkkonummen kunnan omistamiin metsiin liittyen. Kirkkonummen kunnan omistamia metsiä on suhteessa vähän huomioiden Kirkkonummen kokonaispinta-ala.

2. ASIAN TARKEMMAT PERUSTELUT

Uuden metsästrategian valmistelusta ja päätöksenteosta

Kirkkonummen kunnan eri toimielinkäsittelyistä (yhdyskuntatekniikan lautakunta, kunnanhallitus) ja viranhaltijavalmistelusta todettakoon, että asiassa on pyritty mahdollisimman hyvään valmisteluun. Metsästrategian valmistelutyö on tehty lähtökohtaisesti virkamiestyönä. Varsinaisesta asian valmistelutyöstä on vastannut kunnallistekniikkapalvelut. Asian valmistelua on ohjannut ohjausryhmä, johon on kutsuttu edustajia kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluista, ympäristönsuojelusta, sivistys- ja vapaa-aikapalveluista sekä yhteisistä palveluista (ent. konsernihallinto).

Kunnanvaltuuston päätökseen kv 19.5.2025 § 48 (Kirkkonummen kunnan metsäohjelman päivittäminen) on sisällytetty asian päätöshistoria, josta ilmenee, että asia on ollut monimutkainen ja pitänyt sisällään monessa eri vaiheessa eteneviä päätöksentekoprosesseja. Kaikki asiaan liittyvät toimielinpäätökset ja päätöksentekohistoria ovat löydettävissä Kirkkonummen kunnan avoimilta julkisilta nettisivuilta kohdasta "Esityslistat, pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset" osoitteessa [www.https://kirkkonummi.fi/poliittinen-paatoksenteko/esityslistat-poytakirjat-ja-viranhaltijapaatokset/](https://kirkkonummi.fi/poliittinen-paatoksenteko/esityslistat-poytakirjat-ja-viranhaltijapaatokset/).

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksenteko, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. Kirkkonummen kunnassa asian valmisteluvaiheessa (yhdyskuntatekniikan lautakunnan tekemät päätökset ja kunnanhallituksen tekemät päätökset) on muutoksenhaun ohjaukseksi liitetty tehtyihin päätöksiin muutoshakukielto, koska kyseiset päätökset on katsottu asiaa valmisteleviksi toimenpiteiksi silmällä pitäen lopullista kunnanvaltuuston käsittelyä ja lopullista kunnanvaltuuston päätöstä. Näin ollen kunnallisvalituksen on voinut tehdä vasta lopullisesta monivaiheisen valmistelun tuloksena teh-

dystä lopullisesta lopputuloksesta eli kunnanvaltuuston päätöksestä, joka on edustanut Kirkkonummen kunnan lopullista virallista kantaa asiaan. Näin ollen kunnallisvalitus ei ole voinut kohdistua valmisteluvaiheen päätöksiin ja niiden perusteluihin.

Kirkkonummen kunnan näkemyksen mukaan kyseisessä asiassa tehdyt valmistelevat toimielinpäätökset ovat sisältäneet ohjeita valmisteluun kuten esimerkiksi ponnet ja evästeet. Tällaiset valmistelevat päätökset eivät ole olleet valituskelpoisia, koska ne eivät ole sisältäneet asian ratkaisua. Tämä on koskenut nimenomaisesti Kirkkonummen kunnan kunnallisessa päätöksenteossa yhdyskuntatekniikan lautakunnan ja kunnanhallituksen antamia valmistelevia päätöksiä, jotka ovat sisältäneet muun muassa ohjeita, ponsia ja evästeitä. Kirkkonummen kunnan näkemyksen mukaan asiat voivat muuttua valmisteluvaiheessa ja päätöksentekovaiheessa valmistelutyön seurauksena. Se on täysin mahdollista, tyypillistä ja jopa hyvin yleistä. Näin tapahtuu varsinkin silloin, kun asiaan tulee uusia näkökulmia tai kun asiaan saadaan uutta lisäselvitystä. Päätösten valmistelussa pyritään ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon kaikki saatavilla oleva ja asiaan liittyvä informaatio, materiaali ja eri näkökulmat, jotta myös tuleva lopullinen päätös olisi mahdollisimman kokonaisvaltainen ja lainmukainen. Yhdyskuntatekniikan lautakunnan ja kunnanhallituksen päätöksentekovaiheissa päätösehdotuksiin on myös tehty useita muutos- ja lisäysehdotuksia. Myös kunnanvaltuuston päätösehdotukseen on jätetty keskustelun aikana muutosesitys, lisäysehdotus ja ponsiehdotus. Näkemyseroja näin ollen on ollut myös poliitikkojen kesken asian eri käsittelyvaiheissa.

Toimivalta

Kirkkonummen kunnassa toimivaltaiset tahot valmistelemaan ja päättämään uudesta päivitetyistä metsästrategiasta ovat olleet yhdyskuntatekniikan lautakunta (asian valmisteluvaihe), kunnanhallitus (asian valmisteluvaihe) ja kunnanvaltuusto (lopullinen päätös asiassa). Kirkkonummen kunnan hallintosäännön 2 lukuun on kirjattu Kirkkonummen kunnan toimielinorganisaatiosta yleisesti (8 § valtuusto, 10 § kunnanhallitus). Kirkkonummen kunnan hallintosäännön lukuun 5 on kirjattu eri toimielinten tehtävistä ja toimivallan jaosta (kunnanvaltuuston tehtävät ja toimivalta 26 §, kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta 28 § ja lautakuntien yleiset tehtävät ja toimivalta 32 §). Kuntalain 4 luvun 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto käyttää kunnassa päätösvaltaa. Kuntalain 6 luvun 30 §:ssä on säädetty muista kunnan toimielimistä kuten kunnanhallituksesta ja lautakunnista. Kuntalain 7 luvun (kunnan johtaminen ja kunnanhallitus) 39 §:ssä on säädetty tarkemmin kunnanhallituksen tehtävistä kuten valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanvaltuustolla on ollut Kirkkonummen kunnan hallintosäännön mukainen lopullinen toimivalta päättää asiasta.

Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kuntalain 4 luvun 22 §:ssä on säädetty kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan asukkailla on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä (esim. keskustelu- ja kuulemistilaisuudet, mielipiteiden selvittäminen ennen päätöksentekoa jne.). Suomen perustuslain 1 luvun 2 §:ssä on säädetty kansanvaltaisuus ja oikeusvaltioperiaatteesta ja siitä, että yksilöllä on oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen. Kirkkonummen kunta katsoo, että kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet on otettu uuden metsästrategian päivityksessä huomioon ja se on Kirkkonummen kunnan toimesta mahdollistettu ja toteutunut. Uuden metsästrategian valmisteluvaihe on pitänyt sisällään eri mielipiteiden, näkemyserojen ja tulokulmien yhteensovittamista keskenään.

Kirkkonummen kunta on asian valmisteluvaiheessa yrittänyt parhaansa mukaan osallistaa kuntalaisia, eri sidosryhmiä ja Kirkkonummen kunnan eri yksiköitä mukaan uuden metsästrategian päivitykseen. Metsästrategian keskiössä on erityisesti ollut kuntalaisten osallistaminen ja tiedon jakaminen kuntalaisille kyseisestä hankkeesta. Kirkkonummen kunnan valmistelutyöstä vastanneet viranomaiset ovat keränneet lähtötietoja kuntalaisilta, sidosryhmiltä ja muilta yhteistyötahoilta esim. kyselyiden avulla. Kirkkonummen kunta on ihmisten osallistamisella yrittänyt saada kartoitettua eri näkemyksiä ja mielipiteitä kokonaiskuvan luomiseksi. Osallistaminen on ollut myös keino saada äänensä kuuluviin uuden metsästrategian päivityksessä.

Eri näkemyksiä, mielipiteitä, lausuntoja ja selvityksiä on pyritty sovittamaan yhteen mahdollisimman optimaalisen lopputuloksen aikaansaamiseksi ja ne on siis otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon. Koska palautemäärät ovat olleet suuria, tilanne on johtanut siihen, että kaikkia mielipiteitä ja näkemyksiä ei ole pystytty ottamaan huomioon valmisteluvaiheessa tai yhteensovittamaan toisiinsa. Näin ollen lopputulokset eivät välttämättä ole olleet kaikille tahoille mieluisia. Toisinaan on ollut jopa haastavaa sovittaa yhteen eri näkemyksiä ja mielipiteitä valmisteluprosessin aikana. Kaikkia näkemyksiä ja mielipiteitä ei ole pystytty toteuttamaan varsinkaan silloin, jos eri näkemykset ja mielipiteet ovat menneet keskenään ristiin. Sen tähden kompromisseja on jouduttu tekemään valmisteluprosessin ja päätöksentekoprosessin eri vaiheissa. Eri näkemyseroja ja mielipiteitä on yritetty yhteensovittaa toisiinsa viranomaisen harkintavallan puitteissa. Käytännössä viranomaisharkinta on tarkoittanut sitä, että viranomaiselle (viranhaltija, toimielin) on mahdollistettu hallintotoimintaa suorittaessaan harkintavaltaa (tarkoituksenmukaisuusharkinta ja oikeusharkinta), joka on antanut tietyn määrän liikkumavapautta myös uuden metsästrategian valmistelussa ja siitä päätettäessä.

3. LOPUKSI

Kirkkonummen kunta toteaa, että metsäohjelma on strategialuontoinen, ei lakisääteinen asiakirja. Sen sisällön laadintaan ei liity mitään lain edellyttämiä sisältö- tai prosessivaatimuksia. Näin ollen Kirkkonummen kunta voi päättää tällaisesta asiakirjasta (metsäohjelman sisällöstä) haluamallaan tavalla. Kirkkonummen kunnalla on vapaa harkinta kerätä ja huomioida kuntalaisten ja muiden sidosryhmien sekä kunnan eri viranomaisten näkemyksiä haluamassaan laajuudessa, huomioida niitä tai olla huomioimatta niitä.

Uuden päivitetyn metsästrategian sisältö ei ole miltään osin lainvastainen. Uudessa päivitetystä metsästrategiassa on otettu mahdollisimman hyvin huomioon kuntalaisten ja eri sidosryhmien mielipiteet ja näkemykset. Tavoitteena on ollut muun muassa luonnon monimuotoisuuden säilyminen ja säilyttäminen (luonnonsuojelulain 11 §), Kirkkonummen kunnan ilmasto- ja ympäristötavoitteiden huomioon ottaminen ja maankäytön tavoitteet. Voimassa olevan metsästrategian päivittämistä on pidetty Kirkkonummen kunnassa tarpeellisena, jotta se vastaisi paremmin nykyhetken tarpeita.

Kirkkonummen kunnan näkemys on, että asian valmistelu ja päätöksenteko eivät ole olleet virheellisiä ja ne ovat edenneet Kirkkonummen kunnan hallintosäännön sekä Kirkkonummen kunnan omien prosessien mukaisesti ja lakien puitteissa. Huomioon on myös otettu asian käsitteilyn kannalta keskeiset lait kuten kuntalaki ja hallintolaki. Kaikki uuden päivitettävän metsästrategian kannalta olennaiset lait, Suomen perustuslaki, luonnonsuojelulaki ja lakia kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta on otettu asian valmistelutyössä ja päätöksenteossa huomioon. Myös valittajan valituksessaan mainitsevat lait on otettu huomioon.

Kaikkeen edellä mainittuun viitaten Kirkkonummen kunta katsoo, että valittajan kunnallisvalituksessa ei ole tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden takia kunnanvaltuuston päätöstä 19.5.2025 § 48 tulisi kumota tai sitä tulisi muuttaa. Kirkkonummen kunta pyytää kunnioittavasti, että valittajan kunnallisvalitus hylätään kokonaisuudessaan.

Kirkkonummen kunnanhallitus

Kirkkonummella, 29.9.2025

Asian kannalta olennaisimmat lait:

kuntalaki 410/2015

hallintolaki 434/2003

Suomen perustuslaki 731/1999, 2 §

luonnonsuojelulaki 9/2023

Kirkkonummen kunnan hallintosääntö, viimeisin muutettu versio 16.6.2025

Liitteet:

Valitus 2.7.2025, Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry.

Kirkkonummen kunnanvaltuuston päätös, kv 19.5.2025 § 48